

PROJE DİL-DAV: ARAŞTIRMALAR NE DİYOR?

Amacı özel gereksinimli öğrencilerin dil becerilerini destekleme ve problem davranışları ile baş etmede ilkököl öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine yönelik çevrimiçi platformun geliştirilmesi ve etkililiğinin sınanması olan projemiz kapsamında "araştırmalar ne diyor?" başlığı altında ulusal ve uluslararası araştırmalardan önemli noktalar aşağıda derlenmiştir.

DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARINA İLİŞKİN;

2 DİL VE KONUŞMA SORUNLARI VE GENEL EĞİTİM SINIFLARI

- Toğram ve Maviş (2009) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin, dil ve konuşma bozukluklarının ders başarısını ve okul yaşamını olumsuz etkileyeceği görüşüne sahip oldukları tespit edilmiştir. Bunun yanında dil ve konuşma bozukluklarının öğrencilerin duygularını, davranış ve sosyal etkileşimlerini de olumsuz etkilediği belirtilmiştir.
- Konuşma anlaşılabilirliğini etkileyecek düzeyde konuşma sesi bozukluğu olan öğrencilerin, sosyal becerilerinin de düşük düzeyde olduğu gözlemlenmektedir (Şen-Sönmez, 2011).
- Şahin (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırmada dil ve konuşma bozukluğu olan ilkököl öğrencilerinin, dil ve konuşma bozukluğu olmayan akranlarına kıyasla daha düşük düzeyde özgüvene sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu yüzden dil ve konuşma bozukluklarının, öğrencilerin özgüvenlerini olumsuz yönde etkilediği ifade edilmiştir.
- Arslan, Koçbeker-Eid ve Dalaman (2019) tarafından yapılan durum çalışmasında bir öğrencinin dil ve konuşma bozukluğunun hem akademik becerilerini hem de akran etkileşimini olumsuz yönde etkilediği rapor edilmiştir. Ek olarak dil ve konuşma bozukluğu olan öğrencinin derslere katılma noktasında düşük motivasyona sahip olduğu ve sınıf arkadaşları ile iletişim kurmaktan kaçındığı gözlemlenmiştir.
- Okul döneminde kekemeliği olan öğrencilerin sınıf performansları, kekemelik için profesyonel bir destek almadıkları sürece olumsuz etkilenmektedir. Birçok öğretmen de bu öğrencilerin takılmalarına yönelik nasıl tepki vermeleri gerektiğini bilmemektedir. Ek olarak akıcı konuşan akranlarına kıyasla kekemeliği olan öğrencilerin daha yüksek oranda akran zorbalığına maruz kaldıkları ifade edilmektedir (Blood vd., 2010).
- Gelişimsel dil bozukluğu olan öğrencilerde sıklıkla okuma güçlükleri, düşük akademik beceriler ve sosyal becerilerde sınırlılık görülmektedir (Conti-Ramsden vd., 2013).
- Gelişimsel dil bozukluğu olan öğrenciler okuma, okuduğunu anlama, kendini ifade etme ve söylenenleri anlama gibi alanlarda güçlük yaşamaktadır. Bu durum akran etkileşimlerini olumsuz etkilemektedir. Uygun olmayan sosyal davranışların sergilenmesi ve olumsuz deneyimler, sınıf ortamında akran ilişkilerinin sınırlı bir hal almasına neden olabilmektedir (Owens & Robert, 2016).

Kaynakça

- Arslan, B., Koçbeker-Eid, B. N., & Dalaman, O. (2019). Bir ilkököl ikinci sınıf öğrencisinin dil ve konuşma bozukluğuna ilişkin bir durum çalışması. E. Hamarta, C. Arslan, S. Çiftçi, M. Uslu (Eds.), Eğitimde yeni yaklaşımlar içinde (s.159-167). Çizgi Kitabevi.
- Blood, G. W., Boyle, M. P., Blood, I. M., & Nalesnik, G. R. (2010). Bullying in children who stutter: Speech-language pathologists' perceptions and intervention strategies. *Journal of Fluency Disorders*, 35(2), 92-109.
- Conti-Ramsden, G., Mok, P. L., Pickles, A., & Durkin, K. (2013). Adolescents with a history of specific language impairment (SLI): Strengths and difficulties in social, emotional and behavioral functioning. *Research in Developmental Disabilities*, 34(11), 4161-4169.
- Owens, J. R., & Robert, E. (2016). *Language Development: An Introduction* (9th Edition). Pearson.
- Şahin, Z. (2016). İlkokul öğrencilerinde Dil ve Konuşma Bozukluğunun Öğrencilerin Özgüvenleri Üzerine Etkisi. 50.Yıl Ortaokulu ve Dilkonmer Örneği [The Impact of Motor Speech Disorder in Primary School Children on Self-Confidence of Students: 50. Yıl Secondary School and Dilkonmer Sample] [Tez numarası: 430621] [Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şen-Sönmez, A. (2011). Zihin engelli çocukların sosyal becerileri ile artikulasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Toğram, B., & Maviş, I. (2009). Aileler, öğretmenler ve dil ve konuşma terapistlerinin çocuklardaki dil ve konuşma bozukluklarına yönelik tutum ve bilgilerinin değerlendirilmesi. [Evaluation of attitudes and knowledge of families, teachers, and speech and language therapists towards speech and language disorders in children]. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 10(01), 71-85. https://doi.org/10.1501/OzlegT_0000000134